

311.

**Rozporządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 16 marca 1928 r.

o usuwaniu nieczystości i wód opadowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Piecza nad należytem usuwaniem nieczystości i wód opadowych należy do obowiązku gmin. W wykonaniu tego obowiązku gminy powinny:

1. czuwać nad tem, aby istniejące w ich obrebie na terenie zaludnionym publiczne i prywatne urządzenia do usuwania nieczystości i wód opadowych odpowiadały przepisom niniejszego rozporządzenia i rozporządzeń, wydanych na jego podstawie, i wogóle przepisom obowiązującym;

2. w miejscowościach, liczących powyżej 25.000 mieszkańców, zakładać urządzenia kanalizacyjne do odprowadzania nieczystości i wód opadowych z całego terenu gminy oraz prowadzić oczyszczanie ścieków w ten sposób, aby w razie wpuszczania ich do wód powierzchniowych lub gruntowych nie wpływały na skład tych wód pod względem fizycznym, chemicznym i biologicznym w sposób szkodliwy lub mogący być szkodliwym dla zdrowia;

3. w miejscowościach, liczących poniżej 25.000 mieszkańców, zaprowadzić takie sposoby i urządzenia zbierania, przechowywania i usuwania nieczystości oraz usuwania wód opadowych, któreby zapewniały utrzymanie czystości gleby, wód i powietrza w gminie;

4. czuwać, aby były zaprowadzone w dostatecznej liczbie publiczne i prywatne urządzenia do zbierania śmieci i odpadków gospodarczych; usuwać śmiecie i odpadki z poszczególnych posesyj w gminach, liczących powyżej 10.000 mieszkańców;

5. wyznaczać tereny, na które powinny być usuwane nieczystości i śmiecie, oraz określać sposób ich usuwania.

Minister Spraw Wewnętrznych może w drodze zarządzenia nakładać na poszczególne gminy, leżące całkowicie lub częściowo w granicach uzdrowska, uznanego za posiadające charakter użyteczności publicznej, obowiązek założenia lub przyczynienia się do założenia urządzeń kanalizacyjnych bez względu na liczbę mieszkańców gmin.

Sprawę usuwania nieczystości i wód opadowych z terenów zajmowanych przez oddziały i instytucje wojskowe regulują te oddziały i instytucje w własnym zakresie w porozumieniu z zarządem gminy.

Art. 2. Nieczystości w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są to wydaliny ludzkie i zwierzęce, ścieki, śmiecie i odpadki gospodarcze.

Art. 3. Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych przysługuje prawo wydawania przepisów sanitarnych, normujących:

1. warunki, jakim odpowiadać powinny wszelkie publiczne i prywatne urządzenia do usuwania nieczystości i wód opadowych,

2. korzystanie z tych urządzeń,

3. warunki, jakim powinny odpowiadać ścieki, nadające się do bezpośredniego wpuszczania do zbiorników wód powierzchniowych i do ziemi.

Władze administracji ogólnej, powołane do sprawowania nadzoru policyjno-sanitarnego, mogą zabronić korzystania z urządzeń do usuwania nieczystości i wód opadowych, o ile urządzenia te nie odpowiadają przepisom.

Art. 4. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych wyznaczy gminom termin do przedłożenia projektów urządzeń kanalizacyjnych i do oczyszczania ścieków, celem zatwierdzenia przez właściwe władze, wymienione w art. 5 niniejszego rozporządzenia, jak również termin rozpoczęcia budowy urządzeń kanalizacyjnych i do oczyszczania ścieków według zatwierdzonego projektu.

Postanowienie niniejsze dotyczy również gmin, mających kanalizację tylko na części swych obszarów.

Szczegółowe plany urządzeń kanalizacyjnych powinny być sporządzone na podstawie prawomocnego planu zabudowy, o ile taki plan istnieje.

Terminy wykonania urządzeń, przewidzianych w punktach 3 i 4 art. 1, określać będą dla poszczególnych gmin właściwe władze nadzorcze.

Art. 5. Zatwierdzanie projektów kanalizacji i badanie urządzeń kanalizacyjnych i do oczyszczania ścieków przed oddaniem sieci kanalizacyjnej do użytku publicznego należy do Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Budowa urządzeń publicznych, wymienionych w punkcie 3 art. 1, wymaga zatwierdzenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Budowa względnie przebudowa urządzeń do usuwania nieczystości i wód opadowych z poszczególnych posesyj wymaga zezwolenia zarządu gminy, udzielonego po stwierdzeniu, że projektowane urządzenia odpowiadają wymaganiom niniejszego rozporządzenia i rozporządzeń, wydanych na jego podstawie, oraz przepisom policyjno-budowlanym.

Instytucje państwowe zezwolenia tego nie potrzebują.

Art. 6. Budowa i utrzymanie sieci kanalizacyjnej stanowi wyłączne prawo gmin; gmina jednak może zezwolić na budowę tych urządzeń innej osobie prawnej lub fizycznej. Zezwolenia takiego nie może gmina odmówić, jeżeli w uzdrowisku uznanem za posiadające charakter użyteczności publicznej komisja uzdrowiskowa lub właściciel uzdrowiska zamierzają wybudować kanalizację, a gmina sama nie przystępuje do budowy kanalizacji, czyniącej zadość potrzebom całego uzdrowiska.

Na zaprowadzenie państwowej sieci kanalizacyjnej zezwolenie gminy jest niepotrzebne.

Wysokość opłat za korzystanie z kanalizacji, zaprowadzonej na podstawie zezwolenia gmin przez osoby prawne lub fizyczne, zatwierdza wojewoda, z którym współdziała w tym względzie z głosem stanowczym wydział wojewódzki.

Wysokość tych opłat w m. st. Warszawie zatwierdza Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 7. We wszystkich gminach powinny być pobudowane:

- a) ustępy do użytku interesantów w gmachach, przeznaczonych do użytku publicznego,
- b) ustępy publiczne na placach lub ulicach, w miarę możliwości w podziemiu, w liczbie dostatecznej.

W gminach skanalizowanych wymienione wyżej ustępy powinny być splókiwane i połączone z siecią kanałów.

Art. 8. W drodze przepisów miejscowych, przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) (art. 410 punkt 9, 415, 416 i 417) może być nałożony na właścicieli nieruchomości obowiązek przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej gminnej i określony sposób pokrycia kosztów tego przyłączenia, oraz mogą być ustalone zasady i warunki ogólne i techniczne takiego przyłączenia i ustanowione opłaty za korzystanie z kanalizacji gminnej.

W nieruchomościach zabudowanych domami mieszkalnymi lub użyteczności publicznej powinny być pobudowane ustępy do użytku ogólnego mieszkańców, jeżeli w domach tych są mieszkania nie mające osobnych ustępów. W nieruchomościach tych powinny być urządzone zbiorniki do śmieci i odpadków gospodarczych.

Art. 9. W razie potrzeby winny być zaprowadzone odpowiednie urządzenia do oczyszczania i odprowadzania ścieków fabrycznych.

W razie stwierdzenia, że niedostateczne oczyszczanie ścieków gminy jest wywołane przez wpuszczanie ścieków fabrycznych do systemu kanałów, może wojewódzka władza administracji ogólnej, a w m. st. Warszawie Minister Spraw Wewnętrznych, jeżeli uzna to za potrzebne, zabronić wpuszczania ścieków fabrycznych do kanałów, lub ograniczyć to wpuszczanie, może także wymagać oczyszczania tych ścieków do takiego stopnia, jaki jest niezbędny dla dobrego działania urządzeń do oczyszczania ścieków gminy.

Art. 10. Jeżeli gmina po upływie roku od daty wyznaczenia terminu w myśl art. 4 niniejszego rozporządzenia nie przystąpi do wykonania projektów oraz robót, przewidzianych w art. 4, władza nadzorcza jest uprawniona do wstawienia do jej budżetu potrzebnych na te cele sum.

Postanowienie to dotyczy również przepisów, przewidzianych w punkcie b art. 7 niniejszego rozporządzenia.

Art. 11. Nadzór nad organami komunalnymi w zakresie obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia sprawują właściwe władze nadzorcze. Właściwymi władzami nadzorczymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są władze określone w przepisach o ustroju samorządu, a w zakresie policyjno-sanitarnym państwowe władze administracji ogólnej.

Art. 12. Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzeń, wydanych na jego podstawie, ulegną karze grzywny do 1000 zł. i aresztu do 6 tygodni, lub jednej z tych kar, o ile nie podlegają karom surowszym na podstawie innych przepisów.

Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę za-

stępczego aresztu według swego uznania, jednak nie ponad 4 tygodnie.

Do wymierzania kar powołana jest powiatowa władza administracji ogólnej.

Skazany orzeczeniem powiatowej władzy administracji ogólnej może w ciągu siedmiu dni od dnia doręczenia orzeczenia wnieść na ręce tej władzy żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi okręgowemu, który rozstrzyga prawomocnie przy odpowiednim zastosowaniu przepisów postępowania obowiązujących go w pierwszej instancji. Na wniosek prokuratora będzie zarządzane postępowanie uproszczone; wyrok sędziego nie ulega zaskarżeniu.

W postępowaniu sądowym orzeczenie władzy administracyjnej zastępuje prawomocny akt oskarżenia (wniosek w postępowaniu uproszczonym). Przed wyznaczeniem rozprawy przewodniczący (sędzia) może zarządzić przesłuchanie przez właściwy sąd powiatowy (pokoju) oskarżonego, świadków i biegłych; świadków i biegłych można przesłuchać pod przysięgą. Sąd postanawia według swego uznania, których świadków i biegłych przesłucha na rozprawie pod przysięgą lub bez zaprzysiężenia, a których zeznania będą odczytane; wolno odczytywać zapiski dochodzenia i inne części akt administracyjnych.

Żądanie przekazania sprawy sądowi nie wstrzymuje ściągnięcia grzywny.

Art. 13. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych i zainteresowanymi ministrami, w odniesieniu do art. 5 ust. 1 i 2 Ministrowi Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, a co do orzecznictwa karnego Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 14. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie sprzeczne z niniejszem rozporządzeniem przepisy w sprawach uregulowanych tem rozporządzeniem.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Sładkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczt i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*